

Pärnu Mai Kool

ÕPPEKAVA

Üldosa

2023

Sisukord	
I ÜLDSÄTTED	4
§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja õppekava ülesehitus	4
II ÜLDOSA	5
§ 2. Kooli hariduskontseptsioon, väärtused ja eripära.....	5
§ 3. Õppe- ja kasvatusesmärgid	8
§ 4. Õppe- ja kasvatus rõhuasetused ning kooliastmete pädevused	9
§ 5. Pädevuste kujundamine	12
§ 6. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond	16
§ 7. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	18
III ÕPPEKORRALDUS	22
§ 8. Õppekorralduse põhimõtted	22
§ 9. Tunnijaotusplaanid	22
§ 10. Valikainete ja võõrkeelte valik	27
§ 11. Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpetatava osana	27
§ 12. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	28
§ 13. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord (lisa 1).....	30
§ 14. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti	30
§ 15. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine.....	32
IV HINDAMINE NING KLASSI JA PÕHIKOOLI LÕPETAMINE	34
§ 16. Hindamine	34
§ 17. Kujundav hindamine.....	34
§ 18. Hindamisest teavitamine	34
§ 19. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus	35
§ 20. Kasutatav hindedüsteem	36
§ 21. Kokkuvõttev hindamine	37
§ 22. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine.....	37
§ 23. Käitumise ja hoolsuse hindamine	38
§ 24. Täiendavale õppele jätmise, järgmisse klassi üleviimise ja klassikursust kordama jätmise	38
§ 25. Põhikooli lõpetamine	39
§ 26. Hinde ja hinnangu vaidlustamine	40
V HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	41
§ 27. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduses kasutatavad mõisted	41

§ 28. Õpilastele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine	42
§ 29. Koolis rakendatavad tugimeetmed	43
VI KARJÄÄRIÕPPE JA KARJÄÄRIINFO NING NÕUSTAMISE KORRALDAMINE.....	45
§ 30. Karjääriõpe ja karjääriinfo.....	45
§ 31. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	45
VII ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED.....	47
§ 32. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	47
VIII LÕPPSÄTTED	48
§ 33. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	48
Lisad	48
LISA 1. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	49
I Üldsätted	49
§ 1. Loovtöö eesmärk	49
§ 2. Loovtöö liigid	49
§ 3. Loovtöö teema valimine	50
§ 4. Loovtöö korraldamine	50
§ 5. Töö protsessi ajakava.....	51
Töö protsessi ajakava kinnitatakse ja muudetakse iga õppeaasta alguses vastavalt õppeaasta kalendrile.	51
§ 6. Kirjaliku töö vormistamine.....	51
§ 7. Loovtöö retsenseerimine.....	52
§ 8. Loovtöö kaitsmine	52
§ 9. Loovtöö hindamine.....	52

I ÜLDSÄTTED

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja õppekava ülesehitus

(1) Pärnu Mai Kooli (edaspidi *kool*) õppekava on koostatud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011 määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõike 3 alusel.

(2) Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatud õppe ja kasvatus rõhuasetused ning tegevused on kooskõlas kooli arengukava eesmärkide, missiooni ja visiooniga, Pärnu linna haridusvaldkonna arengukavaga, Eesti elukestva õppe strateegia 2035 ning Haridus- ja Teadusministeeriumi algatuse Huvitav Kool põhimõtetega.

(3) Õppe- ja kasvatustegevus koolis on terviklik süsteem, mille kaudu loob kool tingimused üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks ning pakub mitmekülgseid võimalusi kõikide õpilaste, õpetajate, koolitöötajate ja lapsevanemate (edaspidi *vanemad*) arenguks, toetamiseks, koostööks ja motiveerimiseks.

(4) Kool kaasab õppekava koostamisse ja arendustegevusse õpilased, õpetajad, vanemad, kooli pidaja ja teised koostööpartnerid.

(5) Õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Õppekava üldosas esitatakse:

- 1) kooli hariduskontseptsioon, väärtused ja eripära;
- 2) kooli õppe- ja kasvatusesmärgid;
- 3) õppekorraldus: tunnijaotusplaanid õppeaineti ja klassiti, valikainete ja võõrkeelte valik, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine;
- 4) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, õppekäigud, projektid;
- 5) III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- 6) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
- 7) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
- 8) karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
- 9) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 10) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 11) õppekava uuendamise ja täiendamise kord;

(6) Ainevaldkondade kavades esitatakse õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti.

II ÜLDOSA

§ 2. Kooli hariduskontseptsioon, väärtused ja eripära

- (1) Kooli hariduskontseptsioonist lähtuvalt on kooli põhiülesandeks luua tingimused ja võimalused kõikide õppijate individuaalseks ja sotsiaalseks arenguks, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust soodustava õpikäsituse rakendamiseks, õppe- ja kasvatustegevuse mõtestatud korraldamise kaudu väärtushoiakute kujundamiseks ning õpilaste elukestvaks õppeks ettevalmistamiseks.
- (2) Kooli visiooniks on olla tarkade valikutega omanäoline kool, mis innustab õppima ja ennast arendama.
- (3) Kooli tunnuslauseks on “Tarkus tarviline vara”.
- (4) Kooli missiooniks on olla õppijat toetav kool, kus õpivad elus toime tulevad, iseseisvalt mõtlevad, eetiliselt käituvad, ettevõtlikud ja laia silmaringiga noored, kes tunnetavad oma kohta muutavas maailmas, on avatud ja valmis elukestvalt õppima ning on otsustuste tegemisel analüüsivad ja oma tegude eest vastutavad.
- (5) Kooli põhiväärtused on:
- 1) avatus, loovus, ettevõtlikkus;
  - 2) ausus, hoolivus, sallivus;
  - 3) kultuuri-, keskkonna- ja terviseteadlikkus
- (6) Lähtuvalt visioonist, missioonist ja põhiväärtustest kool:
- 1) osaleb aktiivselt tulevikuhariduse kujundamises ning pakub oma õppijatele mitmekesiseid, võimetekohaseid ja paindlikke arenguvõimalusi innovaatilises, haritust väärtustavas ja turvalises õpikeskkonnas;
  - 2) kujundab väärtushoiakuid ja –hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostöömise aluseks;
  - 3) tähtsustab võrdselt järgmisi üldnimlikke väärtusi: ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu;
  - 4) tähtsustab järgmisi ühiskondlikke väärtusi: vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdsõiguslikkus.
  - 5) peab oluliseks, et uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga lõimuda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

(7) Kooli eripära, tegevused hariduskontseptsiooni ja üldpädevuste elluviimiseks:

Eesmärgid	Tegevused
1) uueneva õpikäsituse põhimõtted on rakendunud;	1) projekt- ja uurimusliku avastusõppe rakendamine I-III kooliastmes;
2) õppimist toetava hindamise põhimõtted on rakendunud;	2) ainevaldkondade üleste projektide rakendamine;
3) õpilaste õpihuvi ja õpimotivatsioon on tõusnud;	3) probleemõppe lõimimine ainetundidesse;
4) õpilaste õpivõimekus on kasvanud;	4) konstruktivistlik õpe alates 5. klassist;

<p>5) õppekava rikastamise on kaasatud lapsevanemad ja erinevad koostööpartnerid;</p>	<p>5) muutunud rõhuasetusega hindamise rakendamine;</p> <p>6) õppekava rikastamise eesmärgil koostöö vanemate ja erinevate teadus- ja haridusasutuste ning ettevõtetega: Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži Noorte Teaduskeskus, Pernova Loodus- ja Tehnikamaja, Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Pärnu Ettevõtlus- ja Arenduskeskus; HITSA Innovatsioonikeskus; ettevõtted, kus töötavad vanemad;</p> <p>7) osalemine Pärnu linna koostööpartnerite programmis Pärnu linn kui õpikeskus (edaspidi PÕK) praktilistes õppeprogrammides, mida pakuvad linna huvikoolid, haridus- ja kultuuriasutused ning ettevõtted;</p>
<p>6) reaal- ja loodusainete populariseerimine ainetundides ja õppekavavälises tegevuses on süsteemne ja planeeritud;</p> <p>7) huvi reaalsainete õppimise vastu koolis ja kogukonnas on tõusnud;</p> <p>8) Eesti elukestva õppe strateegia 2020 põhimõtted reaal-, humanitaar- ja loodusteadusliku mõtlemise kujundamiseks on rakendunud;</p>	<p>1) avastusõppe ja robotika tugikool;</p> <p>2) ülelinnalise vastuvõtuga reaalklass;</p> <p>3) nuputa tund reaalklassides;</p> <p>4) informaatika- ja robotika tunnid;</p> <p>5) füüsika-keemia-bioloogiaõpikojad koostöös Tartu Ülikooli ja Pärnu Kolledži Noorte Teaduskeskusega ning Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusega, Pernova Loodusmajaga, Pärnu linna gümnaasiumidega;</p>
<p>9) võimalused, erinevad meetodid ja viisid andekate õpilaste toetamiseks ja arenguks on loodud;</p> <p>10) õppijate eri tüüpi andekused on väärtustatud;</p>	<p>1) koondamine klassi/gruppi/õpikotta;</p> <p>2) individuaalse õppekava rakendamine;</p> <p>3) õppimine e-õppes, projektides;</p> <p>4) osalemine aineolümpiaadidel, konkurssidel, -võistlustel;</p> <p>5) õppimine väljaspool kooli;</p>

<p>11) infotehnoloogilised ja digipädevused on tõusnud: õpilased ja õpetajad kasutavad kaasaegseid info- ja digivahendeid;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) robotika õpitoad I-III kooliastmes; 2) informaatika õpitoad I-III kooliastmes; 3) LEGO haridusuuenduse rakendamine I kooliastmes; 4) 3D modelleerimise õpitoad II-III kooliastmes; 5) innovatsiooni konverentsid ja seminarid; 6) osalemine digipöördes; 7) robotika ja programmeerimise õpetamine LegoWedo, NXT ja VexIQ komplektide baasil. Osalemine õpilastega FLL Juniori, Robotexi ja Innokase võistlusel Eestis ja Soomes; 8) kahe nutiklassi aktiivne kasutamine igapäevases õppetöös; 9) digikoolituste korraldamine koostöös Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusega HITSA;
<p>12) õpilaste emakeeleoskus ja funktsionaalne lugemisoskus on tõusnud</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) draamaõpetus 5.-7. klassides; 2) eesti keele grupitunnid 2.-4. klassides; 3) osalemine kooli ja linna luulekonkurssidel ja ilmeka lugemise konkurssidel; 4) Scrabble projekt. Scrabble piirkondliku turniiri korraldamine ja osalemine vabariiklikul turniiril;
<p>13) võõrkeelte populariseerimine ainetundides ja õppekavavälises tegevuses, võõrkeele ringitunnid, projektõppe rakendamine I-III kooliastmes.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) projektõppe rakendamine I-III kooliastmes; 2) osalemine rahvusvahelistes projektides;
<p>14) õpilaste ettevalmistamine elukestvaks õppeks ja ettevõtlikkuse arendamiseks on loodud.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) koostöö Pärnumaa ettevõtlusinkubaatoriga ning 2) Ettevõtlus- ja Arenduskeskusega; 3) koostöö Pärnu linna gümnaasiumidega ja kutseõppeasutustega; 4) majandus- ja ettevõtlusõpe käivitamine II kooliastmes; 5) minifirmad 6) programm Ettevõtlik kool 7) minifirmade laat Jäärmark 8) kooli heategevuslik laat kogukonnale;

<p>15) õpilaste ja õpetajate osalemine projektitöös, koostöö sõpruskoolidega Eestis ja Euroopas on lõimitud kooli õppekavasse.</p>	<p>1) linna, üleriigiliste- ja rahvusvaheliste projektides osalemine (digiprojekt, KIKi projektid, Teadusagentuuri projektid, Nordplus, eTwinningu) projektides;</p>
<p>16) õpilased osalevad erinevates programmides, õppekäikudel ja õpitubades.</p>	<p>1) “Kiusamisest vaba lasteaed ja kool “; 2) projekt „Change the Kids through Sport and Support “-sotsiaalsete oskuste õppimise programm; 3) koostöö üritused teiste koolidega ja asutustega 4) osalemine Haridus- ja teadusministeeriumi Huvitav Kool algatuses; 5) “Targad vidinad “- LEGO haridusuuenduse rakendamine pilootkoolina Pärnus; 6) avastusõpe põhimõtete rakendamine I-II kooliastmes pilootkoolina Pärnus;</p>
<p>17) kool on kujunenud kogukonnakooliks, kus korraldatakse konverentse, metoodika-, teadus- ja infopäevi</p>	<p>1) avastusõpe ja loodusainete konverentsid; 2) avastusõpe koolitused/infopäevad-metoodika tutvustamine Pärnu linna ja maakonna ning vabariigi õpetajatele; 3) infopäevad erinevatele riikide haridustöötajatele; 4) Robotexi vabariikliku infopäeva korraldamine; 5) Tartu Ülikooli ja Pärnu Linnavalitsuse ühiselt korraldatud teaduspäevade läbiviimine.</p>

(8) Tegevused hariduskontseptsiooni ja pädevuste elluviimiseks kavandatakse kooli arengukavas, üldtööplaanis, tunnijaotusplaanis, õpetajate koostöös ning õppekavavälises tegevuses.

§ 3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

(1) Kooli õppe- ja kasvatuse põhieesmärgid:

- 1) kõik õpilased on põhikooli lõpuks omandanud õppekavas esitatud üldpädevused;
- 2) õpilaste õpitulemused põhikooli lõpetamisel on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega.

(2) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(3) Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(4) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(5) Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(6) Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(7) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(8) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

(9) Õppetegevuse eesmärkide elluviimine kajastub tunnijaotusplaanis, ainekavades, õpetajate koostöös, kooli üldtööplaanis, õppekavavälises ja huvitegevuses.

(10) Kooli kasvatuslikud eesmärgid lähtuvad kooli väärtustest ja on suunatud eeskätt inimese isiksuse ja iseenda; tolerantsuse, vastutustundlikkuse ja koostööoskuste, kodukoha, pere, ettevõtlikkuse ning keskkonnateadlikkuse väärtustamisele ja ellu rakendamisele.

(11) Tegevused kasvatusesmärkide saavutamiseks töötavad välja iga kooliastme õpetajad eraldi ja kavandavad need lõimituna kooliastme ainekavades.

(12) Koolis rakendatakse õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamiseks erinevaid vorme:

- 1) uueneva õpikäsituse erinevad vormid: õuesõpe, rühma-, projektõpe; avastus- ja konstruktivistlik õpe; tehnoloogia ja infotehnoloogia; virtuaalne õppekeskkond;
- 2) osalemine Pärnu linna koostööpartnerite programmides PÕK;
- 3) õppimine Tartu Ülikooli füüsika, keemia, bioloogia õppekodades;
- 4) avastusõpe rakendamine koostöös Tartu Ülikooliga;
- 5) õppimine Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži Noorte Teaduskeskuse kursustel;
- 6) õppetegevus Pernova Loodusmaja laborites ja Tehnikamaja õppetöökodades;
- 7) tehnoloogiapäevad koostöös Tallinna Reaalkooli ja SA HITSAGA.

§ 4. Õppe- ja kasvatusesõpetuse rõhuasetused ning kooliastmete pädevused

(1) I kooliastme (1.-3. klass) esimeses klassis on õpetuse ja kasvatusesõpetuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. I kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel; 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- (2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.
- (3) Õppetöö korraldamise alus võib I kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.
- (4) I kooliastmes taotletavad pädevused. Kooliastme lõpus õpilane:
- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
  - 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
  - 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
  - 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
  - 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
  - 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
  - 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
  - 8) käitub loodust hoidvalt;
  - 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
  - 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
  - 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seotavaid käitumisreegleid;
  - 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
  - 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
  - 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
  - 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.
- (5) II kooliastmes (4.-6. klass) on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmise- ja tegevusvaldkondade vastu. II kooliastmes keskendutakse:
- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- (6) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime

tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

(7) II kooliastmes taotletavad pädevused. Kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtluskordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoscuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil
- 9) kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 10) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 11) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 12) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 13) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 14) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 15) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 16) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

(8) III kooliastmes (7.-9. klass) on õppe ja kasvatus põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. III kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

(9) III kooliastmes taotletavad pädevused. Kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 5. Pädevuste kujundamine

- (1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus: teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- (2) Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmepädevusteks.
- (3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses, nende kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises ning kooli ja kodu koostöös.
- (4) Üldpädevused ja tegevused nende kujundamiseks:
  - 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane hindab inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast, tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega, loodusega, kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega.
 Tegevused pädevuse kujundamiseks: kooli kodukorra järgimine, lõimitud ainetunnid, ainepäevad ja –nädalad, klassijuhatajatunnid, arenguvestlused, ajalootunnid Linnakodaniku majas, kooli traditsioonilised ühisüritused: esimene koolipäev, kooli aastapäev, vabariigi sünnipäev, tervise- ja spordiüritused, kooli lõpetamine, kodu-uurimine, osalemine vabatahtlikes ühendustes;
  - 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane suudab ennast teostada, on vastutustundlik kodanik, järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid, teeb koostööd teiste inimestega, arvestab inimeste erinevustega.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: kooli kodukorrareeglite järgimine, aine- ja klassijuhatajatunnid, arenguvestlused; kooli ühisüritused, huvitegevus, koostööüritused teiste õpilaste ja täiskasvanutega, esinemine kooli üritustel ja konverentsidel.

- 3) enesemääratluspädevus – õpilane mõistab ja hindab iseennast, järgib tervislikke eluviise, leiab lahendusi iseenda, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: klassi ja kooli ühisüritused, huviringid, karjääriõppetunnid, klassijuhatajatunnid, arenguvestlused, nõustamine, koostöö Töötukassaga, ekskursioonid ettevõtetesse; aineolümpiaadid, konkursid, võistlused; õpilasorganisatsioonid, õpilasesinduse kaudu õpilaste kaasamine otsustusprotsessidesse; tugiteenused; loovtööd, projektõpe; tervist edendavad üritused.

- 4) õpipädevus – õpilane kasutab õpitud, õpioskusi ja –strateegiaid erinevate olukordade ja probleemide lahendamisel; analüüsib enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi; suhtub positiivselt elukestvasse õppesse ning planeerib edasiõppimist.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: õpilasi innustavad ja nüüdisaegsed õppemeetodid, infotehnoloogiliste vahendite kasutamine ainetundides, projekt- ja avastusõpe, õpitarkvarade rakendamine ainetes, õpioskuste konkursid, võistlused, praktikumid, õpitoad; koolisisesed ja õppekavavälised projektid; tugisüsteemid; edasiõppimise planeerimine karjääriõppe kaudu; aineolümpiaadid, konkursid, võistlused.

- 5) suhtluspädevus – õpilane väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt, arvestab erinevaid olukordi ja suhtluspartnereid, põhjendab oma seisukohti; loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust, kirjutab eri liike tekste, kasutab kohaseid keelevahendeid ja stiili, väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelekasutust.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: individuaalne ja meeskonnatöö õppeprotsessis; kooli kodukord, ühisüritused eakaaslaste ja täiskasvanutega; väitlus, esinemine kooli ja ülelinnalistel üritustel, aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel, konverentsidel; õigekirja järgmine kõikides õppeainetes.

- 6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – õpilane kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ja meetodeid, lahendab reaalse eluga seotud ülesandeid.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: matemaatika õpitoad, praktikumid, ainetarkvara kujundamine; nuputamine, peast arvutamine; osalemine internetipõhistel konkurssidel (pranglimine, Känguru, Kajakas); matemaatikaülesannete lõimimine ainetesse; loodusainete praktikumid, reaalainete täiendav õppimine Tartu Ülikooli Teaduskoolis, Pärnu Noorte Teaduskeskuses, Pernova Loodusmajas, programmis PÕK.

- 7) ettevõtlikkuspädevus – õpilane on loov, pakub ideid, kasutab omandatud teadmisi ja oskusi erinevate ideede elluviimiseks, näeb probleeme ja oskab neid lahendada; seab eesmärged ja viib neid ellu; korraldab ühistegevusi, näitab initsiatiivi ja vastutab tulemuste eest, võtab riske.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: loov- ja rühmatööd, valikaine ettevõtlikkus II kooliastmes, Pärnu linna põhikooliõpilaste ettevõtlikkuslaada Jäärmark korraldamine; majandusõpetus, projektiõpe, erinevad konkursid, võistlused; tegevus õpilasomavalitsuses, õppekavavälises tegevuses, projektis Ettevõtlik kool.

- 8) digipädevus - õpilane suudab kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades

suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: robotika ja informaatika tunnid ja ringid, loov- ja rühmatööd, õpiülesanded –LEGO haridusuuenduse ja 3D modelleerimise õpetamine, aineolümpiaadid, konkursid, võistlused, e-õppepäevad, ülelinnalised ja rahvusvahelised projektid.

(5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna.

Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

(6) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

(7) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
- 3) matemaatika: matemaatika;
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- 5) sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- 6) kunstained: muusika, kunst;
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus

(8) Valikõppeained on informaatika, robotika, looduse praktikum, Nuputa, inglise keele praktikum.

(9) Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, nende saavutuste kohta antakse õpilasele tagasisidet kirjalikult või suuliselt.

(10) Valdkonnapädevused ja õppeainepädevused kujunevad ning realiseeruvad läbivate teemade kaudu ja õpitulemuste saavutamisel. Valdkonnapädevused ja õpitulemused kooliastmeti kavandatakse ainekavades.

(11) Kool toetab üldpädevuste, õppeainepädevuste ning läbivate teemade lõimimise tulemusena kujundatud valdkonnapädevusi:

- 1) keele- ja kirjanduse ning kommunikatsioonipädevus - õpilane loob emakeeles suulisi ja kirjalikke tekste, oskab neid edastada ja talletada, oskab suhelda suulises ja kirjalikus vormis, väärtustab õigekirja; arendab funktsionaalset lugemisoskust ja mõistab erinevate tekstide sisu; teab ja tunneb erinevaid kommunikatsioonivahendeid, tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeaine eesti keel ja kirjandus lõiming teiste ainetega; loovtekstid, kooli aastaraamat, väitlus, ainenädalad, olümpiaadid, konkursid, võistlused, huvitegevus, õppekavaväline tegevus, kooli ajaleht, õpe interneti keskkonnas; koostöö teiste koolidega; õppekavaväline tegevus; läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

- 2) võõrkeelepädevus – õpilane suhtleb kõnes ja kirjas ühes võõrkeeles, loob suulisi ja kirjalikke tekste, oskab suhelda suulises ja kirjalikus vormis; tajub ja teadvustab teabekeskonda.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeaine võõrkeeled lõiming teiste õppeainetega; loovtekstid, projektõpe, ainenädalad, olümpiaadid, konkursid, võistlused, projekti- ja koostöö teiste koolidega Euroopas, õpe virtuaalses keskkonnas; läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

- 3) matemaatikapädevus – õpilane kasutab matemaatilisi valemeid, skeeme, graafikuid; lahendab loogilist mõtlemist arendavaid ja reaalse eluga seonduvaid ülesandeid.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia lõiming teiste ainetega; ainetarkvara rakendamine; nuputa ja robotika ringid, olümpiaadid, konkursid, võistlused, ainenädalad; õpe virtuaalses keskkonnas; läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

- 4) loodus- ja keskkonnapädevus – õpilane orienteerub loodusnähtustes, teab loodusseaduspärasusi; väärtustab loodus- ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika lõiming; avastusõpe, konstruktivistlik õpe, õuesõpe, ainenädalad, olümpiaadid, konkursid, võistlused, koostöö Pärnu linna ettevõtete, loovtööd, teadustööd, kooli konverentsid, ekskursioonid, matkad, looduslaagrid; koostöö RMKga; läbiv teema *Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng*;

- 5) sotsiaalne pädevus – õpilane orienteerub lähikeskkonnas ja ühiskondlikus elus; teab ja mõistab kaasaja- ning minevikusündmusi.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete ühiskonnaõpetus, ajalugu, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, geograafia, muusika lõiming; koostööoskuste kujundamine ainetundides, projektõpe Eestis ja Euroopas, kooli- ja klassivälised üritused, kodu-uurimine, loovtööd, konverentsid; läbivad teemad *Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng, Elukestev õpe ja karjääri planeerimine*

- 6) kultuuri- ja kunstipädevus – õpilane orienteerub kultuuriruumis, tegeleb loomingulise eneseväljendusega, tunneb piirkondlikku ja eesti pärandkultuuri.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete kunst, kirjandus, eesti keel, võõrkeel, ajalugu, muusika, tööõpetus lõiming; koostöö Pärnu linna kunstikooliga, kunstimuuseumidega, Pärnu muuseumiga, õpilastööde näitused; kunstikonkursid, koostöö Maarja-Magdaleena Gildiga, internetipõhised konkursid ja võistlused, loovtööd;

- 7) tehnoloogiapädevus – õpilane mõistab kõrgtehnoloogia arengut, muutusi inimeste igapäevatoos ja –elus ning koolielus; on säästlik ressurside kasutaja.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete tööõpetus, loodusained, ajalugu, ühiskonnaõpetus lõiming; osalemine Pärnu linna tehnoloogiakonkursil, üleriigilistel tehnoloogiapäevadel; olümpiaadid, võistlused; erinevate organisatsioonide korraldatud tehnoloogiakonkursid; loovtööd;

- 8) kehakultuuri- ja tervisepädevus – õpilane on aktiivne tervislike eluviiside harrastaja, väärtustab sportlikku tegevust, tervislikku toitumist; teab ja tunneb turvalisusega seotud probleeme.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete kehaline kasvatus, inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus lõiming; kooli ja linna spordipäevad, võistlused, osalemine tervislikku

eluviisi propageerivates projektides (suitsuprii klass, aktiivse füüsilise liikumise projekt, tervislik toitumine), õuesõpe, matkad, ekskursioonid, laagrid, kooli olümpiamängud; läbiv teema *Tervis ja ohutus, Elukestev õpe ja karjääri planeerimine*.

§ 6. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

- (1) Õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.
- (2) Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks.
- (3) Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused.
- (4) Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslast ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.
- (5) Õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.
- (6) Õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.
- (7) Õpet kavandades ja ellu viies:
  - 1) arvestatakse õpilase tajumise- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
  - 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
  - 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
  - 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
  - 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane- õpetaja, õpilane-õpilane);
  - 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemethodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
  - 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
  - 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

(8) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus

(9) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määraates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(10) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsusust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(11) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(12) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii ükski kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

(13) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(14) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

§ 7. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses- kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel, arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes- läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid-, klasside vahelisi- ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul- valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös- õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle- eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - kool taotleb, et õpilasest kujuneb isiksus, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu ja tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpetajad käsitlevad teemat kõikides ainetundides, tutvustades lähtuvalt õppeteemadest erinevaid elukutseid ja õppimisvõimalusi Pärnumaal ja Eestis;
- 2) klassiõpetajad tutvustavad lisaks erinevatele elukutsetele kooli töötajate tööülesandeid, korraldavad õpilastele üritusi, kus tutvutakse oma klassi vanemate elukutsetega ja tehakse õppekäike lastevanemate töökohtadesse;
- 3) õpetajad aitavad õpilasel kujundada positiivset hoiakut elukestva õppimise suhtes, innustavad õpilasi osalema kooli huvitegevuses, Pärnu linna huvikoolides ja õppekavavälises tegevuses, Pärnu Noortekeskuses;
- 4) klassijuhatajad koostöös karjäärinõustajaga korraldavad õppekäike Pärnumaa ettevõtetesse Pärnu linna praktilise õpiprogrammi PÕK toel;
- 5) klassijuhatajad korraldavad kohtumisi erinevate elukutsete esindajatega, kaasates vilistlasi ja teisi külalisesinejaid;
- 6) õpetajad innustavad õpilasi osalema võistlustel, olümpiaadidel, konkurssidel, projektides;

- 7) kool võimaldab Eesti elukestva õppe strateegia 2020 alusel süsteemset karjääriõppe- ja nõustamisteenuse kõigile III kooliastme õpilastele koostöös Rajaleidja keskusega;
- 8) kool võimaldab õpilasele koolipsühholoogi ja karjäärinõustaja teenuse.

(4) Keskkond ja jätkusuutlik areng - kool taotleb, et õpilane kujuneb sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased osalevad erinevates keskkonnaalastes projektides: RMK, KIK, GLOBE Eesti, Erasmus+;
- 2) õpilased aitavad koolikeskkonda muuta keskkonnasõbralikumaks (paberi ja plastikpakendite sorteerimine, elektrienergia säästmine, koolivara hoidmine, vee säästlik kasutamine);
- 3) keskkonna ja jätkusuutlikkuse teema on lõimitud õppeainetesse;
- 4) õpilased osalevad erinevates keskkonnasäästlikkust propageerivates kampaaniates;
- 5) õpetajad suunavad õpilasi Pärnu Loodus- ja Tehnikamaja ja Pärnumaa Keskkonnahariduskeskuse õpitubadesse ning osalema Pärnu linna koostööpartnerite programmis PÕK.

(5) Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - kool taotleb, et õpilane kujuneb aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased korraldavad ülekoolilisi ja ülelinnalisi üritusi;
- 2) õpilased tegutsevad aktiivselt erinevates noorteorganisatsioonides linna ja üleriigilisel tasandil;
- 3) õpilased osalevad heategevusprojektides;
- 4) klassijuhatajad korraldavad ja viivad läbi koos õpilastega diskussioone päevakavalistel teemadel;
- 5) õpilased korraldavad ülelinnalisi ettevõtlusüritusi (õpilaslaad Jäärmark).

(6) Kultuuriline identiteet - kool taotleb, et õpilane kujuneb kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased osalevad aktiivselt pärandkultuuri kogumisel ja uurimisel ning Pärnumaa kodu-uurimiskonverentside korraldamisel;
- 2) õpetajad ja õpilased teevad koostööd erinevate rahvaste seltsidega, liitudega;
- 3) õpilased osalevad õppekava toetavate teatri-, muusika-, kino-, muuseumi-, keskkonna- ja spordiüritustel, draamaõpe;
- 4) õpilased osalevad rahvatraditsioone kandvatel üritustel (laulu- ja rahvatantsupeod, käsitöönäitused, muusikapäevad).

(7) Teabekeskond - kool taotleb, et õpilane kujuneb teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased oskavad vormistada erinevaid tekste, oskavad leida infot ja seda otstarbekalt kasutada ning edastada (aineõpetus, loovtööd, erinevad õppekeskkonnad);
- 2) õpilased toimetavad ja annavad välja kooliajalehte;
- 3) kool korraldab õppepäevi ja kohtumisi ajalehe Pärnu Postimees toimetusega.

(8) Tehnoloogia ja innovatsioon - kool taotleb, et õpilane kujuneb uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpetajad kasutavad õppetöös erinevaid e-õppekeskkondi;
- 2) õpetajad lõimivad tehnoloogiaõpetuse õppeainetesse;
- 3) õpilased kasutavad infotehnoloogia vahendeid loovtööde, uurimistööde, esitluste koostamisel ja projektitöös;
- 4) kool korraldab erinevaid infotehnoloogiaalaseid üritusi (robotiteater, internetipõhised võistlused).

(9) Tervis ja ohutus - kool taotleb, et õpilane kujuneb vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpetajad korraldavad erinevaid tervislikke eluviise propageerivaid üritusi;
- 2) kool alustab tegevust projektis kiusamisvaba kool;
- 3) kool loob tingimused aktiivseks ja turvaliseks tegevuseks vahetundides;
- 4) õpetajad teevad koostööd päästeameti ja noorsoopolitseiga.

(10) Väärtused ja kõlblus - kool taotleb, et õpilane kujuneb kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) klassijuhatajad ja õpetajad tutvustavad õpilastele koolis kehtivaid reegleid ja norme;
- 2) kõik kooli töötajad näitavad eeskujut ja juhivad tähelepanu viisakale ja teistega arvestavale käitumisele;
- 3) kõik kooli töötajad teavad kooli põhiväärtusi.

(11) Lõimingu põhimõtted:

- 1) Kool kujundab õppetegevuse ja selle tulemused tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.
- 2) Õpetajad planeerivad lõimingu aine- ja töökavas ning korraldavad õpet ja kujundavad õppekeskkonda koostöös viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust.
- 3) Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustakse seoste leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist, õpitut seostatakse reaalse eluga.
- 4) Lõiminguks võivad olla erinevad õppeviisid (individuaalne, avastusõpe, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi; õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel.
- 5) Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

- 6) Õpetajad kasutavad erinevaid lõiminguviise: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne, valdkonnasisene või valdkondade vaheline lõiming.

III ÕPPEKORRALDUS

§ 8. Õppekorralduse põhimõtted

- (1) Õppeaasta koosneb 35 nädalast, mis jaguneb kolmeks trimestriks ja koolivaheaegadeks.
- (2) Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas; kasutatakse üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- (3) Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on enamasti õppetund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (paaristund, õppepäev, projektipäev, õppekäik, õppekavavälised õppeprogrammid Pärnu linna koostööpartnerite programmis PÕK).
- (4) Lähtuvalt Eesti elukestva õppe strateegiast 2035, kooli hariduskonptsioonist ja Pärnu linna gümnaasiumide õppesuundadest, pööratakse tähelepanu reaalainetele, emakeele- ja võõrkeelte ning loodusainete õpetamisele.
- (5) Õppekavas määratud kohustuslike õppeainete maht võimaldab õpilaste üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamise kooliastmete lõpuks.
- (6) I kooliastmes kasutavad õpetajad uurimusliku avastusõppe meetodikat.
- (7) II kooliastmes (alates 5. klassist) valivad õpilased erinevaid valikained (matemaatika/NUPUTA, looduse praktikum, draamaõpetus, inglise keele praktikum, robotika, informaatika).
- (8) III kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
- (9) Kool osaleb koostööpartnerite programmis Pärnu linn kui õpikeskus PÕK ja arvestab õpinguid koolis õpetatava osana.

§ 9. Tunnijaotusplaanid

- (1) Alates 5. klassist on õpe korraldatud suunapõhiselt. Vaba tunniressurssi kasutades on II kooliastme tunnijaotusplaan koostatud rõhuasetusega matemaatikale, võõrkeeltele, loodus- ja humanitaarainetele ning III kooliastme tunnijaotusplaan rõhuasetusega reaalainetele, võõrkeeltele ja loodusainetele.

Pärnu Mai Kooli tunnijaotusplaan												
Kooliaste		I				II				III		
Aine/klass	RÕ K	1.	2.	3.	RÕ K	4.	5.	6.	RÕ K	7.	8.	9.
Eesti keel	19	7	6	6	11	5	3	3	6	2	2	2
Kirjandus	0				4		2	2	6	2	2	2
A-võõrkeel	3		2	4	9	4	4	3	9	3	3	3
B-võõrkeel	0				3		1	3	9	3	3	3
Matemaatika	10	5	4	5	13	5	5	5	13	5	5	5

Loodusõpetus	3	1	1	1	7	2	2	3	2	2		
Geograafia	0				0				5	2/1	2	2
Bioloogia	0				0				5	1/2	2	2
Keemia	0				0				4		2	2
Füüsika	0				0				4		2	2
Ajalugu	0				3		1	2	6	2	2	2
Inimeseõpetus	2		1	1	2		1	1	2	1	1	
Ühiskonnaõpetus	0				1	1		1	2			2
Muusika	6	2	2	2	4	2	1	1	3	1	1	1
Kunst	4,5	2	1	2/1	3	1	1	1	3	1	1	1
Tööõpetus	4,5	1	2	1/2								
Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	0				5	2	2	2	5	2	2	1
Kehaline kasv	8	2	3	3	8	3	3	2	6	2	2	2
Kokku	67	20	22	25	80	25	26	29	93	29	32	32
<i>Informaatika/robotika</i>			1				1**					
<i>Nuputa</i>							R1	R1		R1		
<i>Inglise keele praktikum*</i>							V1	V1		V1		
<i>Looduse praktikum*</i>							L1	L1		L1		
<i>Draamaõpetus*</i>										H1		
<i>Robotika*</i>							Ro 1	Ro 1		Ro 1		
RÕK	68	20	23	25	83	25	28	30	94	30	32	32
Kool	68	20	23	25	83	25	28	30	94	30	32	32

1

¹ RÕK- riiklik õppekava; sinisega on märgitud ained, mille mahtu on suurendatud; kaldkirjas on valikained (täht märgib suuna nimetust: R-reaal, V-võõrkeel, L-loodus, H-humanitaar, Ro-robotika; AB 1* ja C1* - märgib valikainet konkreetses klassis); * tärniga on märgitud aineüleised valikained; 1** - kohustuslik valikaine.

(2) Kõikides kooliastmetes rakendatakse lõimitud ettevõtlus- ja majandusõpet, väljundiks on osalemine Pärnu minifirmade laadal Jäärmark.

(3) Kõik kooliastmed osalevad Pärnu linna koostööpartnerite õppeprogrammis Pärnu linn kui õpikeskus PÕK.

(4) Vaba tunniressursi kasutamine kooliastmeti ja rõhuasetuste kaupa.

Vaba tunniressursi kasutamine	I kooliaste												II kooliaste											
				R			V			L			H			Ro			Mu					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	4.	5.	6.	4.	5.	6.	4.	5.	6.	4.	5.	6.	4.	5.	6.			
RÕK	8	2	4	2	10	2	5	3	2	5	3	2	5	3	2	5	3	2	5	3	3			
Inglise keel			2	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1					
Matemaatika		2	1	1			1	1		1	1		1	1			1	1			1			
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus					1			1			1			1			1							
Informaatika/robotika		1				1			1			1			1			1						
Nuputa					1	1																		
Ühiskonnaõpetus						1			1			1			1						1			
B-võõrkeel (vene keel või saksa keel)					1				1			1			1			1						
Inglise keele praktikum								1	1															
Looduse praktikum											1	1												
Draamaõpetus																								
Muusikaõpetus																					1			
Robotika																		1	1					

Vaba tunniressursi kasutamine	R			V			L			H			Ro		
RÕK	7	8	9	7	8	9	7	8	9	7	8	9	7	8	9
Matemaatika		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1
Nuputa	1														
Inglise keele praktikum				1											
Geograafia	1			1			1			1			0,5		
Bioloogia	1			1			1			1			0,5		
Looduse praktikum							1								
Draamaõpetus										1					

(5) I kooliaste

- 1) Vaba tunniressurss 8 tundi: 1. klassile 2 tundi (matemaatika 2), 2. klassile 4 tundi (inglise keel 2, matemaatika 1, robootika 1), 3. klassile 2 tundi (inglise keel 1, matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-13 õpilast): 2. klassis õpetatakse eesti keelt 4 tundi koos ja 2 tundi rühmades, 3. klassis 5 tundi koos ja 1 tund rühmades; inglise keelt õpetatakse alates 2. klassist rühmades.
- 3) Avastusõppe teemade rakendamine:
  - 1.klass: avasta värvid, avasta mõõdud, avasta ilm;
  - 2.klass: avasta vedelikud, avasta tahkised, avasta muutused;
  - 3.klass: avasta organismid- liblika eluring, avasta magnetid ja mootorid.
  - 4.klass: avasta muutused ja toidukeemia.
- 4) LEGO matemaatika teemade rakendamine.
- 5) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: male, rahvatants, mudilaskoor, avastusõppe, Nuputa, Känguru, pranglimine, robootika algõpetus WeDo ja Ozobot komplektidega, informaatikaring suunitlusega ainealasele lõiminguks; eTwinningu ja European Scoolnet ning HITSA projektid; ettevalmistus aineolümpiaadideks, -konkurssideks, -võistlusteks.

(6) II kooliaste - rõhuasetus matemaatikale

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (inglise keel 1, tööõpetus, käsitöö ja kodundus; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, matemaatika 1, informaatika/robootika 1, nuputa 1, B-võõrkeel –vene või saksa keel 1); 6. klassile 3 tundi (nuputa 1, matemaatika 1, ühiskonnaõpetus 1).
- 2) Rühmatunnid (10-13 õpilast, B-võõrkeele rühm võidakse avada ka väiksema õpilaste arvuga): eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades. Inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis 4 tundi rühmades ja 6. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) B-võõrkeelt (vene või saksa keelt) õpetatakse 5. klassis 1 tund rühmades ja 6. klassis 3 tundi rühmades.
- 4) Alates 5. klassist on õpilastel soovi korral võimalik õppida süvendatult matemaatikat. Matemaatikahuvilistest õpilastest moodustatakse eraldi klass, kus nädalakoormus on 5 tundi.
- 5) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: robootika, informaatika, robootika VEX IQ, õpioskused, pranglimine, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(7) II kooliaste - rõhuasetus võõrkeeltele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (tööõpetus, käsitöö ja kodundus 1, inglise keel 1; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, inglise keele praktikum 1, matemaatika 1, informaatika 1, B-võõrkeel (vene keel, või saksa keel 1); 6. klassile 3 tundi (inglise keele praktikum 1, ühiskonnaõpetus 1, matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-20 õpilast, B-võõrkeele rühm võidakse avada ka väiksema õpilaste arvuga): eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades. Inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis rühmades 4 tundi. B-võõrkeelt (vene või saksa keelt) õpetatakse 5. klassis 1 tund rühmades ja 6. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) 5. ja 6. klasside õpilastel on soovi korral võimalik osaleda inglise keele üleses rühmatöös.
- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(8) II kooliaste – rõhuasetus loodusainetele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (inglise keel 1, tööõpetus, käsitöö- ja kodundus; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, B-võõrkeel (vene keel või saksa keel 1), loodusõpetuse praktikum 1, matemaatika 1, informaatika või robotika 1); 6. klassile 3 tundi (loodusõpetuse praktikum 1, ühiskonnaõpetus 1, matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-20 õpilast, B-võõrkeele rühm võidakse avada ka väiksema õpilaste arvuga): eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades; inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis rühmades 4 tundi ja 6. klassile rühmades 3 tundi; B-võõrkeelt (vene/saksa k) õpetatakse 5. klassis rühmades 1 tund 6. klassis rühmades 3 tundi.
- 3) 5. ja 6. klasside õpilastel on soovi korral võimalik osaleda loodusõpetuse üleses rühmatöös.
- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: huvitav loodus (konstruktivistlik õpe, praktilised tööd ja katsed) 5. ja 6. klassile, avastusõpe, õpioskused, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(9) II kooliaste – rõhuasetus humanitaarainetele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (inglise keel 1, tööõpetus, käsitöö- ja kodundus; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, B- võõrkeel (vene või saksa keel 1), matemaatika 1, informaatika 1); 6. klassile 3 tundi (matemaatika 1, ühiskonnaõpetus 1, draamaõpetus 1).
- 2) Rühmatunnid: eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades. Inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis rühmades 4 tundi ja 6. klassile rühmades 3 tundi. B-võõrkeelt (vene/saksa k) õpetatakse 5. klassis rühmades 1 tund ja 6. klassis rühmades 3 tundi.
- 3) 5. ja 6. klassi õpilastel on soovi korral võimalik osaleda draamaõpetuse üleses rühmatöös.
- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: näitering, vene keel, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(10) II kooliaste – rõhuasetus muusikaainetele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi:
4. klassile 2 tundi (inglise keel, tööõpetus, käsitöö- ja kodundus;
5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, B- võõrkeel (vene või saksa keel 1), matemaatika 1, informaatika 1, muusikaõpe 1 tund);
6. klassile 3 tundi (matemaatika, ühiskonnaõpetus, muusikaõpetus)
- 2) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: suupilli ring, bändi ring, mis toimuvad rühmades.

(11) III kooliaste - rõhuasetus reaalinetele

- 1) Vaba tunniressurss 4 tundi: 7. klassile 2 tundi (nuputa 1, geograafia 0,5, bioloogia 0,5); 8. klassile 1 tund (matemaatika 1); 9. klassile 1 tund (matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (12-13 õpilast rühmas): inglise, saksa ja vene keelt õpetatakse 7.-9. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: robotika VEX IQ, VEX EDR, 8. klassi informaatika, füüsika, keemia, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(12) III kooliaste – rõhuasetus võõrkeeltele

- 1) Vaba tunniressurss 4 tundi: 7. klassile 2 tundi (inglise keele praktikum 1, geograafia 0,5, bioloogia 0,5); 8. klassile 1 tund (matemaatika 1); 9. klassile 1 tund (matemaatika 1).

- 2) Rühmatunnid (10-14 õpilast): inglise, saksa ja vene keelt õpetatakse 7.- 9. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: 8. klassi informaatika, robootika VEX IQ, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(13) III kooliaste – rõhuasetusega loodusainetele

- 1) Vaba tunniressurss 4 tundi: 7. klass 2 tundi (geograafia 0,5, bioloogia 0,5; loodusõpetuse praktikum; 8. klass 1 tund (matemaatika 1); 9. klass 1 tund (matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-14 õpilast): inglise, saksa ja vene keelt õpetatakse 7.-9. klassis 3 tundi rühmades ning looduspraktikumi aineüleses rühmas.
- 3) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: 8. klassis informaatika, keemia; 9. klassis keemia, füüsika, pilliõpetus, rahvatants, lastekoor.
- 4) Osalemine Tartu Ülikooli füüsika-keemia-bioloogia õpikodades ja erinevates rahvusvahelistes projektides.

§ 10. Valikainete ja võõrkeelte valik

(1) Tunnijaotusplaanis on lisaks kohustuslikele tundidele rakendatud lisatunnid, mis võimaldavad klassi- ja aineõpetajatel õpitulemuste saavutamiseks, kasutada süvendatud õppeks täiendavat õppesisu ning pöörata tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste rakendamisele. Kooli eripära rõhutavad valikained on informaatika, robootika, Nuputa, looduse ja inglise keele praktikumid, draamaõpetus.

(2) Lisaks kohustuslikele valikainetele on õpilastel võimalik osaleda ainekava täiendavates ringitundides, et valmistuda aineolümpiaadideks, konkurssideks ja võistlusteks.

(3) Valikainete valimise põhimõtted:

- 1) valikained lepitakse õpetajate ja juhtkonna vahel kokku hiljemalt eelmise õppeaasta aprillikuus ning otsus kinnitatakse õppeaasta viimases õppenõukogus;
- 2) õpilased valivad valikained aprillikuus ja nimekirjad kinnitakse juunis;
- 3) õppeaasta valikainete valikud on tunnijaotusplaanis kooli kodulehel;
- 4) usundiõpetust õpetatakse riiklikus õppekavas toodud ainekava järgi; rühm avatakse 12 õpilase olemasolu korral.

(4) Koolis õpitakse A-võõrkeelena alates 2. klassist inglise keelt ja B-võõrkeelena alates 5. klassist vene või saksa keelt.

§ 11. Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpetatava osana

(1) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

(2) Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

(3) Õppekava väliseks õppeks on võimalused Pärnu Muusikakoolis, Pernova Loodus- ja Tehnikamajas, Pärnu Spordikoolis, Pärnu Kunstide Koolis, Pärnu Noorte Teaduskeskuses ja linna teistes haridusasutustes.

(4) Kool võib arvestada I-III kooliastme õpilastel koolivälisest õppimist õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli õppekavaga määratud õpitulemused.

(5) Õpilane või tema vanem esitab vastava taotluse ja koolitust läbiviiva asutuse tõendi kooli direktorile õppeaasta alguseks.

§ 12. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

(1) Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis loodud järgmised võimalused:

- 1) kool võimaldab õpilastele ainekava toetavaid ringe ja ringitunde, mis määratakse iga õppeaasta alguses;
- 2) ringid I kooliastmele: informaatika, inglise keel, Nuputa, kunstiring, rahvatants, mudilaskoor;
- 3) ringid II kooliastmele: robotika, robotika VEX IQ, informaatika, Nuputa, pilliõpe, rahvatants, linetants, lastekoor, politseiring;
- 4) ringid III kooliastmele: informaatika, robotika, robotika VEX IQ, VEX EDR, keemia, füüsika, pilliõpe, rahvatants, lastekoor;
- 5) kool võimaldab õpilastel osaleda ainekava toetavates tegevusrühmades: avastusõpe, pranglimine, õpioskuste kujundamine;
- 6) osalemine Pärnu linna koostööpartnerite programmis PÕK;
- 7) osalemine erinevates programmides: Huvitav kool, Kiusamisest vaba kool;
- 8) Projekt "Change the Kids through Sport and Support".

(2) Osalemine erinevates rahvusvahelistes projektides ja konkurssidel:

- 1) SA Archimedes projekt „Tee Me“;
- 2) eTwinningu rahvusvaheline koostööprojekt „Robots“;
- 3) Comeniuse projekt „My life-my choices“ 2013 -2015;
- 4) Nordplus Junior projekt „The role of art subjects in secondary schools and art schools in order to support the welfare and sense of community in friendship towns Vaasa and Pärnu“;
- 5) Pranglimine 2014/15; 2015/16; 2016/17;2017/18;2018/19;2019/20;
- 6) Erasmus+ projekt 2014-2016 „*Exploring Different Methods of Science Teaching to increase Student Motivation and promote Scientific Literacy*“;
- 7) Erasmus+ projekt 2014-2016 „*Creative classroom*“;
- 8) Erasmus+ projekt ATS 2020 (*The Assessment of Transversal Skills 2020*);
- 9) *Code Week 2014/15; 2015/16; 2016/17; 2017/18; 2018/19; 2019/20*
- 10) Norra ja Eesti ühisprojekti LP "*Learning environment and pedagogical analysis*"
Õpikeskkond ja pedagoogiline analüüs Pärnu, Tartu ja Viljandi õpetajatele alates 2015/16. õppeaastast kuni 2018/19. õppeaastani;
- 11) Pärnu ja Vaasa noorte koostööprojekt Soome Vabariik 100- Eesti Vabariik 100;
- 12) Pärnu –Vaasa koostööprojekt haridus- ja noortevaldkonnas 2019-2020;
- 13) Erasmus+ KA2 „*Techno logika kluczem do naszej przyszłości*“, projekti number 2019-1-PL01-KA229-065026_3; Erasmus+ KA2 projekt: "*Don't be mean behind the screen*", numbriga 2020-1-EE01-KA229-077914_1; „*Robotic Coding With LEGO EV3*“, numbriga 2020-1-HR01-KA229-077792_5; „*STEAM approaches for refined teaching*“, numbriga 2020-1-IT02-KA229-080024_5;

- 14) Rahvusvaheline matamängude päev - *99Math* 2018/19; 2019/20;
- 15) *Hour of code* 2014/15; 2015/16; 2016/17; 2017/18; 2018/19; 2019/20;
- 16) Erasmus+ *Techno-Logic-Key to the future* 2019/22
- 17) Erasmus+ *FREE-ED 2022/23* (Austria, Eesti, Soome, Rumeenia);
- 18) Erasmus+ *DIGILOPING TEACHERS*.

(3) Osalmine üleriigilised projektides ja konkurssidel:

- 1) Samsung Digipöörde projekt 2015/16;
- 2) Teadusagentuuri projekt „Väike teadlane” 2016;
- 3) EeNeti joonistusvõistlus „Eesti“ 2015/16 ja 2016/17;
- 4) FLL rahvusvaheline robotika võistlus-näitus *LEGO WeDoga* Eestis 2014/15; 2015/16; 2016/17; 2017/18; 2018/19; 2019/20
- 5) HITSA „Arvuti teel juhitud seadmed õppetöös“ 2014/15;
- 6) Eesti 2.0 projekt „3D printerid 50-sse kooli“;
- 7) HITSA õpilastetööde konkurss 2014/15, 2015/16;
- 8) eTwinning „Prügihündid ajavad jälgi“ 2015/16;
- 9) Keskkonnainvesteeringute keskuse projekt “Vesi linnaruumis” 2015/16;
- 10) Robotexi joonistusvõistlus ja meisterdamiskonkurss 2016/17;
- 11) Digiprojekt „Nutitund igasse kooli“;
- 12) Keskkonnainvesteeringute Keskuse projekt „Loodusega sõbraks“ I ja II 2015/16; 2016/17;
- 13) Matetalgud 2014/15; 2015/16; 2016/17; 2017/18, 2018/19; 2019/20;
- 14) Projekt “Hooliv klass” 2017-2019;
- 15) Tallinna Ülikooli *EDU LAB CEITER (Education innovation through technology enhanced research)* robomatematika uuringu rakendusprojekt 2019/20;
- 16) *INNOVE* “Uute oskuste ja mudelite juurutamine regionaalse haridusinnovatsiooni keskusena” (projekti number 2014-2020.1.02.18-0592);
- 17) Liikuma Kutsuv Kool 2019/2020; 2020/2021; 2021/2022; 2022/2023
- 18) *INNOVE* projekt “Robotika õppevahendite loomine STEM ainete lõimimiseks robotikavahenditega VEX EDR platvormil” (projekti number 2014-2020.1.03.19-0277);
- 19) NutiSport 2018/19; 2019/20; 2021/2022; 2022/2023
- 20) Scarbble 2014/15; 2015/16; 2016/17; 2017/18; 2018/19; 2019/20

(4) Pärnu linna projektid, konkursid:

- 1) Avastusõppe rahvusvaheline konverents“ 2015;
- 2) „Scrabble“ 2015;
- 3) „Õppimine on vahva“ LEGO Matemaatika projekt 2016;
- 4) Ettevõtluslaat „Jäärmark“ 2014/15;
- 5) „Digiralli-Tralli-Nuti-Kalli“ digimäng koolidele 2015/16;
- 6) Pärnu linna digipöörde projekt 2016/17;
- 7) MTÜ Pärnu Mai Kooli projekt „Pinksilauad kooli“;
- 8) “Magnetite maailmas” 2017/18;
- 9) Projekt “100 linnupesakasti”;
- 10) Teadmiste mäng “Huvitav teadus” 2014/15; 2015/16; 2016/17; 2018/18; 2018/19; 2019/20;
- 11) Projekt “Digipädevuste mitmekesistamine läbi muusikaõppe kaasajastamise Pärnus” 2019/20; 2020/21, 2021/2022.

§ 13. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord (lisa 1)

(1) III kooliastmes teeb õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on õpilasuurimus, projekt, muusikateos, kunstitöö, kirjandusteos või praktiline töö. Praktiline töö võib olla veebileht, käsitöö, e-portfoolio, õppematerjali koostamine, herbaarium, temaatilise ajalehe väljaandmine vm.

(2) Loovtööna ei piisa ainuüksi loodu esitamisest vaid sellele tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, et loovtöö on läbivatest teemadest lähtuv.

(3) Loovtöö on juhendatud õppeprotsessis, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.

Loovtöö korraldamise põhimõtted:

- 1) loovtöö teema valib õpilane 8. klassis hiljemalt 1. novembriks, loovtöö kaitsmine toimub 8. klassis mais;
- 2) loovtöö koostamise ajakava täpsustatakse iga õppeaasta alguses;
- 3) loovtöö korraldamise põhimõtteid tutvustatakse õpilastele õppeaasta alguses;
- 4) loovtöö koostamise juhend on avalikustatud kooli kodulehel;
- 5) loovtöö temaatika pakub kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased;
- 6) loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt;
- 7) loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele;
- 8) loovtöö korraldus on esitatud kooli õppekava lisana. Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitatakse iga õppeaasta talvevaheaja alguseks direktori käskkirjaga.

§ 14. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti

(1) Laste liikluskasvatus ja selle eesmärk:

- 1) Laste liikluskasvatus on laste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks;
- 2) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda; kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina; kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.

(2) Soovituslikud teemad kooliastmeti:

- 1) I kooliastmes (1.-3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. I kooliastmes õpitakse liiklusõpetust Maanteeametis välja töötatud õppematerjalide abil.
- 2) Eesmärk: ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses; oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

(3) I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) Teab hädaabi numbrit 112 ja oskab ohust teatada;
- 2) kirjeldab ohtusid oma kooliteel, põhjendab ning selgitab ohtude vältimist kooliteel;
- 3) kasutab ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;

- 4) käitub viisakalt ühissõidukeis, ületab ohutult sõiduteed;
- 5) valib jalgrattaga, rulaga, rulluisukudega sõitmiseks ohutu koha;
- 6) oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) eristab ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

(4) II kooliastmes (4–6. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. II kooliastmes õpitakse liiklusõpetust Maanteeametis välja töötatud õppematerjalide abil.

- 1) Eesmärk: õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel. Ohutusosalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine. (Laste õpetamine reaalses liikluskeskonnas, praktilised õppused jne).

(5) II kooliastme lõpuks õpilane väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust. Oskab:

- 1) ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) ohutult evakueeruda koolist;
- 3) kasutada tulekustutustekki;
- 4) käituda/tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 5) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 6) käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 7) hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 8) valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 9) hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 10) leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusosalaste teemakäsitluste kohta;
- 11) kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.
- 12) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).

(6) III kooliastmes (7–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

- 1) Eesmärk: õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel; ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusosalased õppused.

(7) III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhhi kiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed;
- 5) kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 6) leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusosalast olukorda teiste riikidega

- 7) kirjeldada ohutu teekonna valiku põhimõtteid.
  - 8) on teadlik ohutusalasest kampaaniast ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.
  - 9) teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
  - 10) teab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
  - 11) teab ohutusalasest kampaaniast ja annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.
- (8) Liikluskasvatuse läbiviimine koolis:
- 1) liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, klassijuhatajatundides ja kajastatakse aine- ja töökavades;
  - 2) klassi- ja ülekoolilised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis, nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond;
  - 3) kooli õppekava ning kooli üldtööplaani liikluskasvatuse osa koostamisel arvestatakse lapse iga ja tema rolle liikluses.
- (9) Õpilaste ettevalmistamine jalgrattaga sõitmise õiguse saamiseks:
- 1) jalgratta juhiloa taotlemiseks vajalikud teadmised ja oskused omandavad soovijad koostöös autokooliga;
  - 2) jalgratturi koolituse kavandamisel lähtume liiklusalasest õigusaktidest, mille alusel on õpilasel võimalik taotleda jalgratta juhtimise õigust;
  - 3) jalgratta juhiloa taotlemiseks vajalikud teadmised ja oskused võivad õpilased omandada ka kodus lapsevanema juhendamisel;
  - 4) jalgratturi eksamineerimine ja neile juhilubade väljaandmine toimub õigusaktidega kehtestatud korras autokoolis.

§ 15. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine

- (1) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.
- (2) Õpilasele on koolis tagatud eripedagoogi, logopeedi ja abiõpetaja teenus, mille rakendamist korraldab direktor. Psühholoogi ja sotsiaalnõustajate teenus on rakendatud Pärnu Õppenõustamiskeskuse kaudu.
- (3) Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.
- (4) Kool lähtub õppe ja hindamise korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest.
- (5) Kui ilmneb õpilase andekus, tagatakse talle koolis individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate või teiste spetsialistide poolt haridusprogrammide või haridusasutuste ja programmi Pärnu linn kui õpikeskus kaudu.
- (6) Andekate õpilaste toetamine: diferentseeritud töö tunnis, individuaalse õppekava rakendamine, täiendav juhendamine aineõpetajate poolt, lisatundide võimalus aineolümpiaadideks ja konkurssideks ettevalmistumisel, tasemeklass andekatele matemaatikas, osalemine erinevates projektides, Pärnu Teaduskeskuse ja Tartu Ülikooli Teaduskooli kursustel.
- (7) Andekate õpilaste toetamine erinevate aineriingide (keemia, füüsika, nuputa, inglise keel, VEX IQ, VEX EDR, muusika, kunst) kaudu.

- (8) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse õpilasega koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem.
- (9) Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra kehtestab kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ning hoolekogule.
- (10) 1.- 4. klassi õpilasi toetatakse pikapäevarühma tegevuste kaudu. Õpilastele võimaldatakse järelevalvet, pedagoogilist juhendamist ja vaba aja sisustamist, koduste ülesannete täitmist ning huvitegevuses osalemist.
- (11) 1. – 9. klassi õpilasi toetatakse õpiarendusrühmades, õpiabirühmades, tasemerühmades ja eriklassides. 5.- 9. klassi õpilastele võimaldatakse ainekonsultatsioone, üld- ja individuaalset järelevastamist.
- (12) Õpilasi ja kooli õppekava läbimist toetab kooli huvitegevus, mille raames kasutatakse erinevaid õppevorme ja ringitegevust ning Pärnu linnaruumi võimalusi.
- (13) Õpilasel on õigus kasutada õppekavavälises tegevuses tasuta oma kooli rajatisi, ruume, raamatukogu, õppe-, spordi-, tehnilisi ja muid vahendeid kooli kodukorras sätestatud korras.

IV HINDAMINE NING KLASSI JA PÕHIKOOLI LÕPETAMINE

§ 16. Hindamine

(1) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut ja anda tagasisidet õppeedukuse kohta;
- 2) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, motiveerida täitma õppeülesandeid, olema aktiivne nii õppetunnis kui tunnivälistes tegevustes;
- 3) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamiseks;
- 5) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks;
- 6) suunata õpilasi järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorda.

§ 17. Kujundav hindamine

(1) Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv hindamine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

(2) Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasisides kirjeldatakse võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning tehakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(3) Õppetunni vältel antakse õpilasele enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(5) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

§ 18. Hindamisest teavitamine

(1) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

(2) Hindamise korralduse põhimõtteid ja korda tutvustavad ja selgitavad õpilastele aineõpetajad õppeaasta alguses ja iga trimestri alguses.

(3) Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad ja selgitavad õpilastele klassijuhatajad õppeaasta alguses ja iga trimestri alguses.

(4) Õpilasel ja tema vanemal on õigus saada teavet hinnete ning käitumise ja hoolsuse hindamise kohta e-koolist, klassijuhatajalt ning aineõpetajatelt.

- (5) Vanematele selgitatakse hindamise põhimõtteid õppeaasta esimesel lastevanemate koosolekul ja vajadusel individuaalselt.
- (6) Üldjuhul tehakse õpilase hinded vanematele teatavaks e-kooli kaudu. Vanematele, kes ei kasuta e-kooli, saadab klassijuhataja kolm nädalat enne trimestri lõppu hinnetelehe. Õpilastele väljastatakse vajadusel iga trimestri lõpul klassitunnistus.
- (7) 1. klassi õpilaste vanemaid teavitatakse suulistest hinnangutest kaks korda õppeaastas hinnangulehe kaudu (detsembri lõpus ja juuni alguses).
- (8) Õppepäeva jooksul toimunud tundide sissekanded märgitakse e-kooli üldjuhul kella 17ks.
- (9) Õppeaasta lõpus väljastatakse õpilastele kokkuvõtivate hinnetega klassitunnistus paber kandjal.
- (10) Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord ning nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

§ 19. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- (2) Koolis kasutatakse õpilaste arengut ja õppimist toetavat hindamist. Õpilaste ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate tulemustega ja tema õppele püstitud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (3) Õpilaste teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- (4) Õppeaasta jaguneb kolmeks trimestriks. Õpilaste aineteadmisi ja oskusi hinnatakse trimestri jooksul õppe käigus, kokkuvõtva hindega trimestri lõpus ja aastahindega õppeaasta lõpus.
- (5) Iga trimestri algul tutvustab klassi- ja aineõpetaja õpilastele hindamise korraldust ning trimestri kokkuvõtva hinde või hinnangu kujunemist.
- (6) I kooliastmes kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel järgmisi hindamisviise:
- 1) 1. klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse numbriliste hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Kokkuvõtavad kirjalikud hinnangud antakse kaks korda õppeaastas (detsembri lõpus ja juuni alguses).
  - 2) 2. ja 3. klassi õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse kõikides õppeainetes numbriliselt viiepallisüsteemis. Kokkuvõttev hinne pannakse iga trimestri lõpus ja aastahinne III trimestri lõpus.
- (7) II kooliastme õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse järgmisi hindamisviise:
- 1) 4. klassi õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse kõikides õppeainetes numbriliselt. Kokkuvõttev hinne pannakse iga trimestri lõpus ja aastahinne III trimestri lõpus.
  - 2) 5. ja 6. klassi õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse numbriliselt, välja arvatud valikained, mille hindamisel kasutatakse kaheastmelist tähtskaalat (A - arvestatud ja MA - mittearvestatud. Hindega A hinnatakse õpilast, kes on saavutanud tema õppe aluseks oleva valikaine ainekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid. Hindega MA hinnatakse õpilast, kes ei ole täitnud õppele seatud eesmäärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi nõutaval tasemel.
- (8) III kooliastme õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse järgmisi hindamisviise:

- 1) 7. klassi õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis, välja arvatud valikained, mille hindamisel kasutatakse kaheastmelist tähtskaalat (A-arvestatud ja MA – mitteamvestatud);
  - 2) 8. ja 9. klassi õpilasi hinnatakse kõikides õppeainetes numbriliselt viiepallisüsteemis.
- (9) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd on hinnatud hindega “puudulik” või “nõrk” või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- (10) Tegemata hindeline töö märgitakse e-koolis märgiga X. Tegemata töö teeb õpilane esimesel võimalusel kokkuleppel õpetajaga trimestri lõpuks järele. Kui õpilane ei ole tegemata tööd sooritanud kaks nädalat enne trimestri lõppu, siis märgitakse X-i asemele hinne “1” (nõrk).
- (11) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku tööd, suulist vastust, praktilist tööd hindega “puudulik”.
- (12) Kontrolltööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste ainete õpetajatega. Kontrolltööd registreeritakse e-koolis ja ajakava on kättesaadav õpilastele, õpetajatele ja vanematele. Kontrolltööde kavandamisel arvestatakse, et ühele õppepäevale planeeritakse üldjuhul vaid üks kontrolltöö.
- (13) Ühes õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd. Trimestri viimasele nädalale kontrolltöid ei planeerita.
- (14) Pikemate hindeliste tööde (kirjand, essee, kontrolltöö) parandamiseks on aega kaks nädalat ja lühemate parandamiseks üks nädal.
- (15) Õpilastel on õigus ja kohustus hindega “puudulik” ja „nõrk“ hinnatud kirjalik töö järele vastata, vajadusel eelnevalt läbinud ainekonsultatsiooni õpetaja juures.
- (16) Õpilased sooritavad III kooliastmes loovtöö (üldjuhul 8. klassis), mida hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis ja hinne kantakse klassitunnistusele.

§ 20. Kasutatav hindedüsteem

- (1) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse suulisi ja kirjalikke hinnanguid 1. klassis ja viiepallisüsteemi 2.-9. klassis:
- 1) hindega “5+” ehk „suurepärase“ hinnatakse suulist vastust, kirjalikke või praktilisi töid ja saavutatud õpitulemusi, kui need on erakordselt head või silmapaistvad;
  - 2) hindega “5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
  - 3) hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
  - 4) hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
  - 5) hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
  - 6) hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta

hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(2) Kui kirjalike tööde hindamisel kasutatakse punktiarvestust, siis võetakse aluseks järgmine protsentskaala:

- 1) hinne "5" 90-100% maksimaalsest võimalikest punktide arvust;
- 2) hinne "4" 75-89% maksimaalsest võimalikest punktide arvust;
- 3) hinne „3“ 50-74% maksimaalsest võimalikest punktide arvust;
- 4) hinne „2“ 20-49% maksimaalsest võimalikest punktide arvust;
- 5) hinne „1“ 0-19% maksimaalsest võimalikest punktide arvust.

§ 21. Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõtavad hinnad on õppeaine trimestri- ja aastahinded.

(2) 1. klassi õpilaste teadmistele ja oskustele antakse kokkuvõtvaid sõnalisi ja kirjalikke hinnanguid kaks korda õppeaastas. Trimestrite lõpul antud sõnaliste hinnangute alusel antakse enne III trimestri lõppu kokkuvõtvaid kirjalikke hinnanguid kogu õppeaasta kohta.

(3) 2.- 9. klassis hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kokkuvõtvalt trimestri- ja aastahindega numbriliselt viiepallisüsteemis. Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine.

(4) Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul trimestri jooksul e-kooli kantud hinnete alusel. Trimestrihinde väljapanemisel võib õpetaja arvestada trimestri jooksul saadud hinnete erinevat osakaalu tulenevalt sooritatud töö mahust.

(5) Ühe nädalatunniga õppeaines hinnatakse kokkuvõtva hindega 2.-9. klassides iga trimestri lõpus.

(6) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete põhjal, arvestades õpilase individuaalset arengut ja püüdlusi.

(7) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(8) 9. klassi õpilasele pannakse kokkuvõtavad aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

§ 22. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine

(1) Igal õpilasel on õigus saada ainealast konsultatsiooni ja võimalust järelevastamiseks ning järeltööde sooritamiseks. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise üldisi põhimõtteid tutvustab õppeaasta alguses õpilastele klassijuhataja, järelevastamise ja järeltööde sooritamise võimalusi õppeaines tutvustab aineõpetaja iga trimestri alguses.

(2) Kui õpilase hindelist tööd on hinnatud mitterahuldava hinnanguga või hindega „puudulik“ või „nõrk“, on õpilasel õigus ja kohustus sooritada järeltöö hiljemalt üks nädal enne trimestri lõppu. Järeltöö hinne märgitakse e-koolis tärniga.

(3) Kui õpilane puudus hindelise töö ajal koolist mõjuval põhjusel, siis märgitakse e-koolis „X“. Õpilasele antakse võimalus sooritada järeltöö trimestri jooksul hiljemalt kaks nädalat enne trimestri lõppu. Sooritatud järeltöö hinne märgitakse e-koolis märke „X“ asemele.

(4) Kui õpilasel ei ole võimalik kahe nädala jooksul enne trimestri lõppu järeltööd sooritada, siis lepib ta aineõpetajaga kokku, millal on tema jaoks jõukohane järeltöö sooritada.

(5) Järelevastamine ja järeltööde sooritamine on korraldatud järgmiselt:

- 1) kirjalike järeltööde sooritamine kolmel päeval nädalas koolitöötaja juuresolekul;
- 2) järelevastamine aineõpetajate juures vastavalt konsultatsioonide ja järelevastamise graafikule.

(6) Järelevastamise ja konsultatsiooniajad on avalikustatud kooli kodulehel.

§ 23. Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) Vanemal on õigus saada teavet ja hinnanguid õpilase käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtete ja korra kohta.

(2) Käitumise ja hoolsuse põhimõtteid tutvustab õpilastele klassijuhataja.

(3) Käitumise hindamise aluseks on õppetöös osalemine, kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

(4) Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(5) Käitumist ja hoolsust hinnatakse iga trimestri lõpus ja kokkuvõtvalt III trimestri lõpus. Käitumise ja hoolsuse trimestrihinde otsustab klassijuhataja, kuulates ära aineõpetajate ja klassikaaslaste arvamuse. Käitumise ja hoolsuse hinded märgitakse e-kooli, klassitunnistusele ja käitumishinne ka õpilasraamatusse.

(6) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“:

- 1) hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt. Hoolsuse hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni;
- 2) hindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid. Hoolsuse hindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt;
- 3) hindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi. Hoolsuse hindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt;
- 4) hindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. „Mitterahuldav“ käitumishinne pannakse ka juhul, kui õpilane on puudunud põhjuseta üle 20 õppetundi trimestris. Hoolsuse hindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

§ 24. Täiendavale õppele jätmise, järgmisse klassi üleviimine ja klassikursust kordama jätmise

(1) Õppeaasta jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast III trimestri lõppu.

- (2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne III trimestri lõppu.
- (3) Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või trimestrite lõpus antud sõnalistest ja kirjalikest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.
- (4) Täiendav õppetöö korraldatakse 5-10 päeva jooksul, õppetöö kestab kuni neli tundi päevas vastavalt õpilasele koostatud tunniplaanile. Täiendav õppetöö toimub õpetaja vahetul juhendamisel, õppetöö tulemusi hinnatakse ja hinded kantakse e-kooli.
- (5) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
- (6) Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
- (7) Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- (8) Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse järgmisse klassi üle enne III trimestri lõppu.
- (9) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- (10) Lõikes 2 sätestatud tähtaega ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

§ 25. Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on III kooliastmes sooritanud loovtöö ja vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- (2) Vanema või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega võib anda põhikooli lõputunnistuse õpilasele:
  - 1) kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  - 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- (3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.
- (4) Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- (5) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes asus eesti õppekeelega koolis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.
- (6) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud

individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

§ 26. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

- (1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 10 tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- (2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.
- (3) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus õppenõukogu otsusega mitte nõustuda, samuti õpetamist ja kasvatamist puudutavate vaidlusküsimuste korral pöörduda kooli hoolekogu ja/või kooli üled järelevalvet teostava ametiisiku poole.

V HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

§ 27. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduses kasutatavad mõisted

(1) **Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane**, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppeprotsessis, õppeajas, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes.

(2) **Õpilase andekust** käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi.

(3) **Individuaalne õppekava** on hariduslike erivajadustega õpilaste jaoks koostatud õppekava, milles kirjeldatakse õpilasele vajalikke tingimusi võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. Selle koostamisel kaasatakse lapsevanem ning vajaduse kohaselt aineõpetajad, tugispetsialistid. Individuaalne õppekava koostatakse tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele. Erijuhtudel koostatakse individuaalne õppekava ka üldise toe õpilasele (seoses õpilase tervisliku seisundiga, välismaalt kooli õppima asunud õpilasele-uussisserändajale, vanema soovil õpiraskuse ennetamiseks).

(4) **Individuaalne käitumise tugikava** on haridusliku erivajadusega õpilase jaoks koostatud kirjalik kokkulepe, mis loob õpilasele tingimused käitumuslike probleemide ületamiseks ja sotsiaalsete oskuste arendamiseks.

(5) **Tugiteenus** on õpiabirühma õpetaja, logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi, koolisotsiaalnõustaja ja teiste spetsialistide poolt osutatud teenus.

(6) **Tugimeede** on tarvitusele võetav abinõu, mida rakendatakse õpilaste toetamiseks õpitulemuste omandamisel, et õpilane käituks kooli kodukorra kohaselt ja suhtuks lugupidavalt kaasõpilastestesse ja õpetajatesse. Tugimeetmed aitavad ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis.

(7) **Tugimeeskond** on erinevatest tugispetsialistidest moodustatud meeskond, mille tegevust koordineerib haridusliku erivajadusega õppe koordineerija. Kooli tugimeeskonda kuuluvad: haridusliku erivajadusega õppe koordineerija, klassijuhataja, logopeed, eripedagoog, koolisotsiaalnõustajad, psühholoog. Psühholoog nõustab kasvatusraskustes ja koolikohustust eiravaid õpilasi ja nende peresid ning koostab ja koordineerib toimetuleku plaani. Koolisotsiaalnõustaja on kontaktisikuks ja koordinaatoriks koolivälise võrgustikuga.

(8) **Haridusliku erivajadusega õppe koordineerija**. Direktor määrab isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.

(9) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse **kaasava õppe põhimõtetest**, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane elukohajärgse kooli tavaklassis.

(10) **Kooliväline nõustamismeeskond**. Haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialistidest koosnev meeskond, kelle soovitude kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele tõhustatud ja erituge, tervises seisundist tuleneva koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendab ja suurendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines, soovib lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.

§ 28. Õpilastele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

- (1) Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.
- (2) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Selgitavad välja õpilase võimete ja annete arendamiseks tema individuaalsed õpivajadused, aitavad valida sobivad õppemeetodid, korraldavad vajadusel diferentseeritud õpet.
- (3) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, siis teavitab klassijuhataja vanemat ja haridusliku erivajadusega õppe koordineerijat ning korraldab koostöös tugimeeskonnaga õpilase edasise pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Õpilasele tagatakse võimetekohane õpe.
- (4) Õpilasele avatakse individuaalse arengu jälgimise kaart, kuhu kantakse rakendatud teenused, tugi ja hinnangud tulemuslikkuse kohta. Kaardi täitmise korraldab ja tulemuse eest vastutab haridusliku erivajadusega õppe koordineerija ning direktori käskkirjaga määratud isikud.
- (5) Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.
- (6) Üldise toe rakendamine. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, pakub kool üldist tuge:
  - 1) individuaalset lisajuhendamist;
  - 2) tugispetsialistide teenuse kättesaadavust;
  - 3) vajaduse korral õpiabitudide korraldamist individuaalselt või rühmas;
  - 4) vajadusel õpet tasemerühmas.
- (7) Tõhustatud ja eritoe rakendamine. Kui üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib kool rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.
- (8) Tõhustatud tuge rakendatakse õpilastele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu terviseseisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:
  - 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
  - 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osaajaga õpet individuaalselt või rühmas;
  - 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
  - 4) õpet eriklassis.
- (9) Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:
  - 1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
  - 2) osaajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.
- (10) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab haridusliku erivajadusega õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(11) Õpilasele vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

(12) Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või vanema nõusolekust.

(13) Õpilaste arvu õpiabirühmas, tasemerühmas ja eriklassis määrab direktor, arvestades õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, kooli teenindava eripedagoogi ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Eriklassis viiakse tõhustatud tuge saavate õpilaste õppetööd läbi kuni kaheteistkümne õpilasega ja erituge saavate õpilaste puhul kuni kuue õpilasega.

(14) Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on kooli direktoril ja haridusliku erivajadusega õppe koordineerijal õigus töödelda hariduse infosüsteemi teise kooli või lasteasutuse ja koolivälise nõustamismeeskonna kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi tuge saavale õpilasele rakendatud tõhustatud toe ja eritoe kohta, kuid üksnes mahus ja ulatuses, mis on vajalik tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks.

§ 29. Koolis rakendatavad tugimeetmed

(1) Koolis rakendatakse hariduslike erivajadustega õpilastele ühte või mitut tugimeedet:

- 1) õppetöö diferentseerimine ja individualiseerimine klassis: õpilase arengu jälgimine ja toetamine;
- 2) tugiõpe: õpiraskuste ennetus, õpioskuste kujundamine;
- 3) õpetajate konsultatsioonid: täiendav pedagoogiline juhendamine ja individuaalne järeleaitamine;
- 4) logopeediline abi: õpilaste suulise ja kirjaliku kõne korrigeerimine, funktsionaalse lugemisoskuse arendamine, logopeedilist abi vajavate õpilaste rühmade moodustamine.
- 5) õpiabirühmad: õpilase arengu toetamine 1.-9. klassini;
- 6) psühholoogiline nõustamine: kasvatusraskuste ja koolikohustust eiravate õpilaste ja nende perede nõustamine;
- 7) sotsiaalnõustamine: kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilase tegutsemisvõime ja toimetuleku toetamine võrgustiku kaudu;
- 8) abiõpetaja teenuse rakendamine: tuge vajavate õpilaste toetamine õppetundides.
- 9) individuaalne õppekava: kui individuaalse õppekavaga nähakse ette õpitulemuste vähendamine, asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, siis rakendatakse individuaalne õppekava koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel;
- 10) pikapäevarühm: õppetööst vaba aja sisustamine, koduste õpiülesannete täitmine, andekate kui ka õppetöös mahajäävate õpilaste individuaalne juhendamine, osalemine huvitegevuses ja spordis, kooli hariduskontseptsiooni ja Huvitava Kooli haridusuuenduslikes õpivormides (avastusõpe, robotika, LegoMatemaatika);
- 11) koduõpe: koduõppe võimaldamine vanema taotlusel või tervislikust seisundist tulenevalt;
- 12) täiendav õppetöö: õpitugi õpilasele, kelle teadmised ja oskused õppeaines vastavad hindede „puudulik” või „nõrk”;
- 13) individuaaltunniplaan: võimaldada paindlikku õppekorraldust õpilasele, kes mingitel põhjustel ei saa osaleda õppetöös antud klassile koostatud tunniplaani alusel;
- 14) käitumise tugikava: rakendatakse õpilasele käitumise korrigeerimiseks, sotsiaalsete toimetulekuoskuste ja eneseregulatsiooni oskuste parandamiseks;

- 15) LP-mudeli praktiliste soovitude rakendamine: õpetajate kaasamine õpi- ja käitumisprobleemide lahendamisel ja analüüsimisel.
- 16) kiusamisest vaba kooli metoodika rakendamine: kiusamise varane märkamine ja ennetamine;
- 17) käitumise tugikava rakendamine: õpilase käitumisprobleemide lahendamine ja eneseanalüüsi oskuste tõstmine.
- 18) tugi õppekeelest erineva koduse keelega õpilasele: välisriigist saabunud õpilase toetamine.

VI KARJÄÄRIÕPPE JA KARJÄÄRIINFO NING NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

§ 30. Karjääriõpe ja karjääriinfo

- (1) Karjääriteenust koolis korraldab karjäärikoordinaator koostöös Töötukassa Pärnumaa osakonnaga..
- (2) Karjäärikoordinaatori määrab kooli direktor. Karjäärkoordinaator koostab koostöös aineõpetaja ja klassijuhatajatega kooli karjääriteenuste korralduse kava.
- (3) Karjääriteenust osutavad karjäärikoordinaator, sotsiaalnõustaja ja huvijuht.
- (4) Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu:
  - 1) suuna või valikainete valikul,
  - 2) oma tuleviku ja karjääri planeerimisel,
  - 3) kui õpilane kahtleb oma valitud suuna sobivuses,
  - 4) individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta,
  - 5) õppekavavälise tegevuse või õppimise otsimise kohta,
  - 6) eneseanalüüsi koostamisel,
  - 7) vestlusteks valmistumisel või gümnaasiumisse astumiseks.
- (5) Huvijuhhi ülesandeks on:
  - 1) toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja -programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
  - 2) olla õpilase usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga;
  - 3) vahendada õpilastele vajalikku informatsiooni;
  - 4) toetada õpilasi elukestva õppe põhimõtte väärtustamisel.
- (6) Lähtuvalt Elukestva õppe strateegiast 2035 võimaldatakse kõigile III kooliastme õpilastele karjääriteenuse kättesaadavus lõimingu, õppekavavälise tegevuse, individuaalnõustamise ja arenguestluste kaudu. Õpilastel võimaldatakse osaleda karjääripäevadel ja -nädalatel, ekskursioonidel ettevõtetesse ja asutustesse.

§ 31. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- (1) Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras. Teavitamisel järgib kool „Avaliku teabe seaduses“ ning „Haldusmenetluse seaduses“ teavitamisele sätestatud.
- (2) Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet:
  - 1) koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta;
  - 2) trimestri jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast iga trimestri algul;
  - 3) planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest annab õpilastele ja lastevanematele ülevaate kooli üldtööplaani või sündmuste kalender;
  - 4) õpilased ja vanemad saavad teavet kooli veebilehelt, E-kooli ja kooli ajalehe kaudu ning infostendidelt;
  - 5) vanemad saavad teavet kaks korda õppeaastas toimuvatel lastevanemate üldkoosolekutel ja klassikoosolekutel. Samuti toimuvad õpetajate ja lastevanemate vahelised kokkuleppelised kõnetunnid ja ümarlauavestlused erinevate spetsialistide kaasamisega;
  - 6) õpilase arengut ja toimetulekut koolis jälgivad klassi- ja aineõpetajad ning kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele; aineõpetaja, klassijuhataja ja lapsevanem koostöös

HEV koordinaatoriga selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valivad neile sobivad õppemeetodid ning sobivad õppevormid;

7) kool tagab õpilasele tugiteenused vastavalt vajadustele ja võimalustele;

8) kool korraldab õpilaste ja lastevanemate teavitamist edasiõppimise võimalustest ja tagab õpilaste karjääriteenuse kättesaadavuse, mis toimub karjääriõpetuse tundides, koostöös Rajaleidja keskusega ja individuaalselt.

(3) Õpilaste õigused ja kohustused on sätestatud kooli kodukorras, mis on avalikustatud kooli veebilehel.

(4) Kool avalikustab kooli vastuvõtutingimused ja korra oma veebilehel.

VII ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

§ 32. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- (1) Õpetajad osalevad õppetoolide töös. Õppetooli tegevust koordineerib õppetooli juht.
- (2) Koolis on kaheksa õppetooli: algklassid, real, loodusained, humanitaar- ja sotsiaalsained, võõrkeeled, kunstained, kehaline kasvatus ja kaasava hariduse õppetool.
- (3) Õppeaasta lõpus esitatakse juhtkonnale õppetooli aruanne, mis koosneb järgmistest osadest: koosseis, täiendkoolitused, õppeaasta eesmärgid ja õppeaasta tulemused, osalemine projektides, koostöö (ainekomisjoni siseselt, ainekomisjonide vahel, teiste huvigruppidega), üldine hinnang õppetooli tööle.
- (4) Õpetajad osalevad arengukava koostamise ja sisehindamise töörühmades: personali juhtimine, koostöö huvigruppidega, eestvedamine ja juhtimine, õppe- ja kasvatustöö ja ressursside juhtimine. Töörühma tegevust koordineerib töörühma juht.
- (5) Õpetajad teevad koostööd digipöörde projektides ja digimaterjalide koostamisel ning nutiklasside kasutamisel. Projekti ja koostööd koordineerib digipöörde juhtrühm.
- (6) Õpetajad teevad koostööd koolis ja koolivälistes aineühendustes ning koostöövõrgustikes.

VIII LÕPPSÄTTED

§ 33. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Õppekava vaadatakse üle iga kolme aasta järel. Vajadusel tehakse täiendusi ja parandusi igal õppeaastal.
- (2) Muudatusettepanekuid võivad esitada õppetoolid, kooli hoolekogu, õpilasesindus, kooli pidaja ja koostööpartnerid. Õppekava koostamise ja korralduse eest vastutab direktor.
- (3) Õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (4) Kool avalikustab õppekava koos muudatustega kooli kodulehel ja loob võimalused õppekavaga tutvumiseks kooli raamatukogus.

Muudatused:

- 1) Arvamus avaldatud hoolekogu 13.01.2023 protokollis nr 2 ;
- 2) Arvamus avaldatud õppenõukogu 05.12.2022 protokollis nr 2;
- 3) Arvamus avaldatud õpilasesinduse 13.01.2023 protokollis nr 11.

Lisad

Kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus (LISA 2);
- 2) võõrkeel: A-võõrkeel, B-võõrkeel (LISA 3);
- 3) matemaatika: matemaatika (LISA 4);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (LISA 5);
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (LISA 6);
- 6) kunstained: muusika, kunst (LISA 7);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (LISA 8);
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (LISA 9);

LISA 1. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

I Üldsätted

§ 1. Loovtöö eesmärk

- (1) Pärnu Mai Kooli lõpetamise tingimuseks on III kooliastmes sooritatud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Loovtöö sooritavad 8. klasside õpilased.
- (2) Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:
- 1) õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeinete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
  - 2) õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
  - 3) üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, tegevuse kavandamine ja kavandatu järgimine, töö allikate ja andmetega, kriitiline mõtlemine, probleemide lahendamine, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus jne) kujunemist;
  - 4) õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.
- (3) Loovtöö tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

§ 2. Loovtöö liigid

- (1) Õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Õpilasuurimus põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu. Õpilasuurimus on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatud, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuurimus kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ega piirdu üksnes refereemisega.
- (2) Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust. Kooli õppekavas võib piiritleda, milliseid praktilisi töid koolis ette valmistada saab.
- Praktiline töö võib olla veebileht, käsitöö, e-portfoolio, õppematerjali loomine, tunni läbi viimine (minimaalselt kaks eraldiseisvat tundi), herbaarium, temaatilise ajalehe väljaandmine vms. Muusikateos on õpilase omalooming või muusikateose interpreteerimine. Muusikateose loomiseks võib kasutada vokaali, muusikainstrumente, elektroakustilisi, audiovisuaalseid ja multimeedia vahendeid. Esitusele võib kaasata teisi lauljaid ja instrumentaliste.
- Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist näitusena. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, performance jms.
- Kirjandusteos on õpilase omalooming (luule-, jutu- või novellikogumik, näidend, roman).
- (3) Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö. Projekti näited: võimlemiskava, maastikumäng, luulekava,

pildistamine, slaidikava, tantsuetendus, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, spordiürituse ja kooli ürituse organiseerimine. Projekt jäädvustatakse fotode, videopäeviku, blogi jms abil. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

§ 3. Loovtöö teema valimine

- (1) Õppeaasta alguses esitavad 8. klassi aineõpetajad omapoolse loendi võimalikest loovtööde temadest ning tutvustavad neid õpilastele.
- (2) Õpilasel on õigus valida ka selline teema, mis pole aineõpetaja esitatud loendis, kuid sellisel juhul tuleb teema kooskõlastada oma juhendajaga.

§ 4. Loovtöö korraldamine

- (1) Loovtöö koostamise ajakava täpsustatakse iga õppeaasta alguses.
- (2) Õpilane valib loovtöö teema ja juhendaja hiljemalt 8. klassi sügisvaheajaks.
- (3) Loovtöö võib sooritada individuaalselt või grupidena (maksimaalselt 3- õpilast). Grupitöö puhul peab olema selgelt eristatav iga õpilase panus töö valmimisse.
- (4) Loovtöö teema peab lähtuma juhendaja kompetentsusest. Üldjuhul on juhendajaks aine- või valikaine õpetaja, kuid erandjuhul võib juhendajaks olla ka valitud loovtöö teemat valdav spetsialist. Kui teema eeldab ainetevahelist lõimingut, siis võib õpilasel olla ka kaks juhendajat.
- (5) Õpilane ja juhendaja täidavad loovtöö töökäigulehe ning õpilase valik kinnitatakse juhendaja poolt allkirjaga. (Lisa 1)
- (6) Klassijuhataja jälgib, et kõik tema klassi õpilased on oma otsuse teinud ja esitab õppealajuhatajale klassi nimekirja valitud loovtööde temadega ja juhendaja nimedega.
- (7) Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitab direktor käskkirjaga oktoobri lõpus.
- (8) Juhendajal on suunav ja abistav roll. Juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit ning annab õpilasele õppematerjali valitud teema kohta. Ta jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist.
- (9) Õpilane tutvub vastavasisulise kirjandusega ja koostab loovtöö kavandi. Õpilane teeb koos juhendajaga valiku, millisele aspektile valitud teema raames loovtöös keskendutakse. Õpilane sõnastab idee, koostab tegevuskava idee lahendamiseks, teostab idee ja vormistab selle.
- (10) Juhendaja on kursis töö käiguga, tutvub tulemusega ja vajadusel viib sisse korrektiivid. Õpetaja annab loovtööle heakskiidu, nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks, täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse, nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.
- (11) Loovtööde kaitsmine toimub komisjoni ees direktori poolt määratud kuupäeval, kaitsmisel esineb töö autor kokkuvõtva 10 min slaidiettekandega.
- (12) Loovtöö teema kantakse 8. klassi tunnistusele ja põhikooli lõputunnistusele.
- (13) Loovtöö kirjalikult vormistatud osad, heli ja pildikandjad säilitatakse kooli raamatukogus.
- (14) Praktiliste tööde osas lepib juhendaja õpilasega eelnevalt kokku, kas töö jääb selle teostajale või koolile.

§ 5. Töö protsessi ajakava

Töö protsessi ajakava kinnitatakse ja muudetakse iga õppeaasta alguses vastavalt õppeaasta kalendrile.

(1) Töö protsessi ajakava:

- 1) september – seminar õpilastele, tutvustatakse loovtöö juhendit ning räägitakse loovtööst üldisemalt. Õpilased peavad läbirääkimisi juhendajatega;
- 2) oktoober (viimane päev enne oktoobrivaheaega) – teema ja juhendaja valik;
- 3) oktoobri lõpp – teema ja juhendaja kinnitamine direktori käskkirjaga;
- 4) novembri algus – seminar õpetajatele, kes juhendavad loovtöid;
- 5) november-märts – töö koostamine;
- 6) märtsi lõpp – töö esitamine komisjonile;
- 7) märtsi lõpp – seminar õpilastele, tutvustatakse retsensiooni juhendit;
- 8) aprilli algus – retsenseerimine ja retsensiooni esitamine;
- 9) aprilli teine nädal – komisjon saab töödega tutvuda;
- 10) aprilli kolmas nädal – kaitseslaidide saatmine komisjonile;
- 11) aprilli lõpp – loovtöö kaitsmine.

§ 6. Kirjaliku töö vormistamine

(1) Uurimistöö koosneb:

- 1) tiitelleht;
- 2) sisukord;
- 3) sissejuhatus (teema põhjendus, eesmärk ning ülevaade ülesehitusest);
- 4) töö põhiosa (põhiosa jagatakse peatükkideks ja alapeatükkideks). Igale peatükile pannakse sisu kajastav pealkiri (minimaalselt 6 lk);
- 5) kokkuvõte sisaldab töö olulisemaid tulemusi ja järeldusi. Antakse hinnang tehtud tööle (kas eesmärk on täidetud, mis läks hästi, mis osutus keeruliseks) ja sellele, mida töö valmimise käigus õpiti;
- 6) kasutatud allikad reastatakse autorite nimede tähestikulises järjekorras. Sama autori tööd esitatakse ilmumisaasta järjekorras;
- 7) lisad. Lisad on tööd täiendav või illustreeriv materjal (joonised, tabelid, diagrammid, fotod jne). Lisad pealkirjastatakse ja tähistatakse.

(2) Praktiline töö koosneb:

- 1) tiitelleht;
- 2) sisukord;
- 3) sissejuhatus (teema põhjendus, eesmärk);
- 4) töö protsessi kirjeldus (sh tunnikava koostamine) (minimaalselt 1 lk);
- 5) töö põhiosa (sh tunni läbiviimise materjalid; tõlketöö puhul uus sõnavara, väljendid) (minimaalselt 3 lk); tõlketööl tuleb A-võõrkeele puhul tõlkida 50 lk ja B-võõrkeele puhul 25 lk);
- 6) lõpptulemuse kirjeldus;
- 7) kokkuvõte;
- 8) kasutatud allikad;
- 9) lisad.

Praktiline töö tuleb kaitsmisel komisjonile esitada. Erandkorras komisjoni ja juhendaja loal ei pea praktilist tööd kaitsmisele kaasa võtma. Läbi viidud tunnid tuleb esitada piltide ja/või videodena.

(3) Projekt koosneb:

- 1) tiitelleht,
- 2) sisukord;
- 3) sissejuhatus;
- 4) tööprotsessi kirjeldus (sh eelarve, tegevuskava, sponsorkirjade koostamine minimaalselt 4 lk);
- 5) kokkuvõte;
- 6) kasutatud allikad;
- 7) lisad.

(4) Nõuded teksti vormistusele (lisa nr 2 Pärnu Mai Kooli „Loovtööde kirjutamise, retsenseerimise ja kaitsmise juhend õpilasele“).

§ 7. Loovtöö retsenseerimine

8. klassi õpilane retsenseerib ühe õpilase loovtöö.

(1) Retsensendile esitatakse töö hindamiseks 3 nädalat enne kaitsmist.

(2) Retsensent esitab oma retsensiooni ja retsenseeritava töö 1 nädal enne kaitsmist komisjonile.

(3) Retsensiooni tabel õpilasele (lisa nr 2 Pärnu Mai Kooli “Loovtööde kirjutamise, retsenseerimise ja kaitsmise juhend õpilasele”)

(4) Retsensiooni tegemine ning esitamine komisjoni on kaitsmisele saamise eelduseks.

§ 8. Loovtöö kaitsmine

(1) Loovtöö esitlemine toimub aprilli lõpus komisjoni ees. Esitlused toimuvad õppealajuhataja koostatud graafiku alusel. Hindamiskomisjon on vähemalt kolmeliikmeline ning kinnitatud kooli direktori käskkirjaga.

(2) Loovtöö kaitsmisele pääseb õpilane, kes on kokkulepitud ajaks esitanud oma projekti/uurimistöö/praktilise töö, kaitseslaidid, kaitsekõne ja retsensiooni. (vt töö protsessi ajakava).

(3) Kaitsmise ettekande pikkus on 10 minutit, millele järgneb diskussioon (küsimused, tagasiside komisjonilt ja juhendajalt).

(4) Kaitsmisel peab õpilane tulema akadeemilises riietuses.

(5) Nõuded kaitseslaididele ja kaitsekõnele (lisa nr 2 Pärnu Mai Kooli “Loovtööde kirjutamise, retsenseerimise ja kaitsmise juhend õpilasele”).

§ 9. Loovtöö hindamine

(1) Loovtööd hinnatakse 100 punkti skaalal ja viiepallisüsteemis: (90-100 punkti- hinne „5” (väga hea); 75-89 punkti- hinne “4” (hea); 50-74 punkti – hinne „3” (rahuldav); 0-49 – hinne “2” (puudulik).

(2) Õpilasuurimuse hindamisel arvestatakse töö sisu ja vormistamist, õpilase esinemist kaitsmisel ja suhtumist tööprotsessi.

(3) Komisjon arvestab loovtöö hindamisel järgmisi komponente:

- 1) uurimustöö vastavus teemale;
- 2) teoreetiline käsitlus (sh peatükkide vastavus nõuetele, ülesehituse terviklikkus);
- 3) kasutatud materjalide nõuetekohasus;

- 4) töö protsessi analüüs
(PROJEKT või PRAKTILINE TÖÖ: tegevuskavad, juhendid, kavandid, eelarved jms);
  - 5) tulemuste analüüs (uurimustöö);
  - 6) tiitelleht, sisukord, kokkuvõte, kasutatud allikad, töö struktureeritus;
  - 7) lehekülgede numeratsioon, teksti suurus, reavahe, joondamine, tabelite/jooniste jm allkirjad;
  - 8) viitamine;
  - 9) töö sisu (keele korrektsus ja stiili sobivus).
- (4) Komisjon arvestab loovtöö kaitsmisel ja retsenseerimisel järgmisi komponente:
- 1) kaitsekõne, slaidid;
  - 2) küsimustele vastamine;
  - 3) retsenseerimine.
- (5) Juhendaja hinnang töö protsessile:
- 1) ajakavast kinni pidamine;
  - 2) töö protsessi järjepidevus ja õpilase motiveeritus;
  - 3) üldine hinnang tööle.
- (6) Otsus tehakse teatavaks hiljemalt järgmisel koolipäeval.
- (7) Tähtjaks esitamata töö korral on õpilasel kohustus esitada töö komisjonile mai keskel ja loovtöö järelkaitsmine toimub mai lõpus.
- (8) Mõjuvaks põhjuseks loetakse õpilase haigestumist kaitsmise päeval, pikka haigestumist, mis takistas töö valmimist, pikalt treeninglagris viibimist töö valmimise perioodil vms. Mõjuvaks põhjuseks ei loeta töö mitte esitamist või pikemat reisil viibimist töö valmimise perioodil.